Liisa Rauhakoski

Sitä menee Hollantiin ja alkaa puhua hollantia

Sitä menee Hollantiin

ja alkaa puhua hollantia

Liisa Rauhakoski

Sitä menee Hollantiin ja alkaa puhua hollantia

BoD

© 2020 Liisa Rauhakoski
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-3583-1

Sisällysluettelo

1. Ikkunasta näkyy Hollannin korkein vuori 3
2. Hollannin julkinen elämä on melko värikästä 15
3. Koko kulkue humpalla ja torvisoitolla 25
4. Ensihoitajat voivat tulla mistä tahansa maasta 33
5. Sanoinkuvaamattoman kaunis kukkulamaa laaksoidylleineen 43
6. Satu belgialaisista autonajotaidoista 53
7. Kotka kaartaa vuoren yllä 65
8. Elämän rikkaus kaikesta köyhyydestä huolimatta 75
9. Sepalus auki Düsseldorfissa 83
10. Kaksi asiaa osaan vain suomeksi 91
11. Belgia takapihalla ja Saksa etupihalla 99
12. Ruuhkaa Maastrichtiin asti 107
13. Äidinkieliset kysyvät ulkomaalaiselta oikeinkirjoitusneuvonsa 119
14. Matthias on Kariminsa ansainnut 129
15. Montzen, Lontzen ja Konzen 141
16. Suomen peruskallio on huomiota herättävä 151
17. Ajaja on nainen omituinen pipo päässä 159
18. Kansantajuiset ja mukanalaulettavat sanat 167
19. Repii pelihousunsa panoraaman edessä 179
20. Tulevat tänne ja vievät meidän työpaikat 187
21. Kastanja toimii näin 195
22. Tässä näemme lapasen 201
23. Sinterklaasina stressaa lapset ja jouluna aikuiset 209
24. Vitsi mä olisin hyvä virkamies 221
25. Poliisit kapusivat katon yli 233
26. Havupuita Marjakuusia Puksipuita Maitoa 239
27. Maastricht is the place to be 247

1.

Ikkunasta näkyy Hollannin korkein vuori

Kännyn laturinjohto paakkuuntuu. Tänään on solmujen päivä. Jo pakettinaru solmiutui jumiin aamupäivällä. Miksi tänään on henkisesti solmujen päivä? Mietin ongelmia. En ole rentoutunut.

Toteamus viime ajoista: tasoni laskee. Miksi tasoni laskee? Tekeekö työttömyys sittenkin tyhmäksi kymmenessä päivässä?

Onko sikahuumori merkki tason laskusta? Jo kahteen korttiin olen kirjoittanut siskolleni Leenalle tahallaan tyhmiä vitsejä. Sellaisia, joita lapsena inhosin silloin kun isä ja äiti repivät B-tason huumoria eli puujalkavitsejä. Sellaista ”soi ja haisee” -tyyliä. Miten mä voin?

Puujalkavitsi oli esimerkiksi lähettää Leenalle kanalan kuva, että tuossa on meidän takapihamme. Mutta se on totta, tämä on lande. Joka ilmansuuntaan kilometrin sisällä on lehmiä laitumella. Viime viikon-

loppuna pääkadulla haisi pelloilta tuulahtaen luonnollinen paska, ja aika selkeästi vielä, kolme päivää läpeensä.

On vuosi 2001 ja olen juuri muuttanut saksalaisen avomieheni Jonaksen kanssa Bonnista Hollantiin. Bonnissa meillä oli viiden viime vuoden aikana opiskelua, opiskelijatöitä ja sitten vaihtelevia työpaikkoja. Kun hyvä pidempiaikainen pesti loppui molemmilta yhtaikaa, päätimme, että jos kerran joutuu aloittamaan alusta, voimme samassa rytäkässä toteuttaa irtonaisen idean muuttaa Hollantiin. Mutta ensin siirtyä varovaisesti juuri ja juuri rajan yli, mistä voi aina helposti käydä myös Saksassa.

Jonas osaa hollannin alkeet, hän on aina asunut rajan läheisyydessä ja käynyt usein päiväretkillä Hollannissa. Minä taas suoritin hollannin kursseja jo Helsingin yliopistolla huvikseni germanistiikan sivuaineena.

Totuttelua Hollantiin. Vaikka Saksa ja Aachen on vieressä, niin onhan se eri asia olla eri maassa ja yrittää löytää töitä hollanniksi. Voisimme etsiä myös Aachenista duunia ja pelkästään asua Hollannissa, mutta ei se työnhaku ole helppoa Saksassakaan. Haluamme kyllä työttömyysrahamme Saksasta tänne jo pelkästään sillä perusteella, että olemme teoreettisesti edelleen Saksan työmarkkinoiden käytettävissä.

Vaan byrokratia se junnaa, on hankalaa, Saksan työkkäri ei mieluiten haluaisi maksaa meille yhtään mitään ja tarvitaan joku E-lomake.

Saksan ja Hollannin raja kulkee viidensadan metrin päässä meistä poikittain keskellä pääkatua. Bussit kolmesta maasta, myös Belgiasta, ajavat jarruttamatta rajalinjan yli, ja jalankulkijat ja autoilijat ylittävät rajan päivittäin edes huomaamatta sitä. Entisessä tullikopissa toimii limsaa, olutta ja mineraalivettä koreittain myyvä saksalaistyypillinen juomakauppa ja rajalla seisovassa talossa on osuvasti ”Pizzeria La Frontiera”. Aina unohdan, onko se Saksan vai Hollannin puolella; puhelinnumerosta sen näkisi. Vain harvoin rajavartiolaitoksen auto seisoo rajalla seuraamassa liikennettä ja bussimatkustajien paperit saatetaan tarkistaa pistokokeena.

Meidän talomme on vaaleankeltainen nelikerroksinen kivitalo Vaalsin pääkadun Maastrichterlaanin varrella. Kyljistään se on kiinni jatkuvassa talorivissä. Rakennus tuntuu olevan vähintään sata vuotta vanha. Rappukäytävän kaiteet ovat hienoa puusepäntyötä, koottu kaarista ja koristelluista kaiteenpäistä.

Talon omistaa nuori libanonilainen mies Arash. Naapurit tiesivät kertoa, että hänen lainalaskelmansa, miten kaikki katetaan vuokratuloilla, on ylioptimistisesti tehty eikä hän ole ollenkaan ajatellut, että kiinteistö

aiheuttaa välillä huoltokustannuksiakin. Vaikeaa on saada repsottavia paikkoja kuntoon, kun vastapuoli valittaa rahapulaa. Joistain rappukäytävän valokatkaisijoista puuttuvat suojaraamit ja lapsi voisi tökätä sormensa suoraan sähköjohtoihin.

Mutta Arash osasi mainostaa asuntoaan ja tulla vastaan toiveissa. Seinät maalattiin toiveväreihimme Arashin laskuun. Mehän halusimme anarkistisesti seiniin vaikka kaikkia sateenkaaren värejä mieluummin kuin klassista eli tylsää valkoista. Saimme vadelmanpunaisen makuuhuoneen, omenanvihreän keittiön, haaleankeltaisen olohuoneen ja auringonkeltaisen työhuoneen. Ai niin, ja kylppäri on tumman turkoosi.

Katutasossa asuva saksalainen mies työskentelee paskakuskina Aachenissa. Hänen vaimonsa on Ghanasta. Selvitimme pesukoneongelmaa heidän apukeittiössään. Olohuoneessa on miehen kasvattama ilmiömäinen viidakko. Köynnöskasvi luikertelee kaarellista oviaukkoa pitkin ja nurkissa seisoo ryhminä suuria, kattoon ulottuvia palmuja niin tuuheina, ettei erota, kuinka monesta kasvista metsä koostuu. Kunnioitettava saavutus.

Moni Hollannin talo on rähjäisessä kunnossa, vähän vinoon rakennettu, vetoisa tai huonosti eristetty. Saksalaiset remonttimiehet rajan tuntumassa tietävät

yleisenä totuutena, että kun Saksassa suora kulma on täsmällinen, se on Hollannissa jotain sinne päin.

Hollannissa paremmissakin taloissa on usein yksinkertaiset ikkunalasit ainakin osassa huoneista. Ne kostuvat sisältä kylmällä ilmalla ja niihin tulee huurua ja pisaroita. Kaasulla toimiva lämmitysjärjestelmä saattaa olla vanhanaikaista mallia, johon tulee häiriöitä ja jonka teho ei aina riitä.

Meillä katto on huonosti eristetty, kattoikkunoiden pokat selvästi vinoon sahattu ja asennettu, ja veto viuhuu oven alta kylmästä rappukäytävästä asuntoihin.

On ollut aika kaoottista tähän saakka eikä ole paljon ehtinyt. Joka päivälle hitosti hommaa virastojen kanssa ja kämpän laittoa vuorotta. Suorittamista, ja on laittanut vain aivot narikkaan. Muutoksen henkisiä puolia ei ole ollut rauhaa miettiä yhtään. Bodi on jaksanut, koska on pakko.

Virastot pelkästään venaavat ja vittuilevat, mikä on todella ärsyttävää. Vaalsin kunta ei halunnut rekisteröidä meitä asukkaiksi ennen kuin olemme hankkineet kansalaisen sosturvatunnukset; mutta sosturvatunnusta ei saanut verovirastosta ennen kuin on ilmoittautunut kuntaan kirjoille. Joo? Eli?

Eilen yöllä oli stressi ja valvoin aivan hirveän huolestuneena kaikista vaikeuksista. Juuri olin sanonut

valtionrajan bussipysäkillä itselleni, että olenpa ollut tosi rauhallinen tähän saakka. Ilmeisesti se on ollut torjumisen rauhallisuutta. Nyt se stressi tuli esiin pinnan alta ja sitä vastaan oli aika kova taistella.

Mutta aamulla kaikki oli selvempää ja nyt olen taas löytänyt takaisin tasapainon tapaiseen ja saatan uskoa, että asiat voi järjestää mielekkäällä tavalla.

Ja mitä töihin tulee, eihän voi olla, että ainoa käteen jäävä tulos seitsemän vuoden opinnoista on se rajoitus, etten voi mennä kuin tylsään toimistotyöhön, koska käsityöläisammatti on alle akateemisen tason? Ja vitut. Jos mä delaan toimistossa, niin mä voin mennä mihin vain muualle, vaikkei sitä kukaan ymmärtäisikään.

Tässä on nyt kaikkea työnhakua ym. hankaluutta ja siksi suunnittelen aina ohimennessäni, kun näen jotain kiinnostavaa, että ”sitten kun elämä tasaantuu ja on aikaa ja finanssit kunnossa, niin sitten tullaan tsekkaamaan tämä. Sitten on kiva käydä tässä kävelyllä, mennä tuonne kahvilaan, katsoa tuo nähtävyys”. Laittaa varastoon ja tietää, että tulee aika, jolloin voi nauttia niistä elämyksistä. Tämän työläämmän ajan hedelmänä.

Nyt ei ole aikaa, nyt ei voi keskittyä, on hoidettavaa. Mutta pian, ja keväällä ja kesällä, sitten päästään tutustumaan tämän seudun tarjoamuksiin.

Maasissa on Maastrichtin eteläpuolella ainakin kartalla kiintoisan näköinen uimapaikka, erillinen lahti, jossa on turistin paratiisina minigolf, saa surffata ja seilata ja uida. Sinne kesällä.

Jonas viettää etukäteen pseudojoulua paskavanhempiensa luona Schwarzwaldissa, jonne he muuttivat eläkepäivikseen. Nimittelen näin törkeästi, koska he aktiivisesti vihaavat minua. Saanpa olla rauhassa kaikilta hetken. Minulla on mennyt ihan leppoisasti keskenäni.

Meitsit kokkaavat kaasuhellalla ja ainoa, mikä on käynyt vähän hermoon, on yrittää saada kaasu-uuni toimimaan. Pelottaa, se ei syty ja kaasu haisee, mutta nyt olen kai kokeillut kaikki virheet ja osaan ehkä ensi kerralla oikein. Keittolevyjä yritin sytkärillä sytyttää siinä reunalla, missä kaasu virtaa, mutta syttymisen sijaan kaasu puhalsi ilmavirtana kerta toisensa perään sytkärin liekin sormilleni. Kaupasta ostettu pitkävartinen kipinälaite toimikin yllättäen levyn sytyttämiseen.

Sinällään tykkään kyllä kaasulla kokkaamisesta. Minusta on kaunista, että se on oikealla tulella keittämistä kuin muinoin nuotiossa. Liekin toiminnan oppii tuntemaan. Kaikki on paljon nopeammin paljon kuumempaa kuin jonkun keramiikkalevyn välittämä sähkön lämpö.

Ikkunasta näkyy Hollannin korkein vuori, 321 metriä. Kävimme siellä, kolmen maan rajapyykillä ja Hollannin korkeimmassa pisteessä. Siellä voi kävellä rajapaalun ympäri ja olla vuorotellen Belgiassa, Saksassa ja Hollannissa. Turisteja parveilee ja niillä on hauskaa. ”Äiti kato, mä oon Belgiassa!”

Nyt koitti ruman ”Tennis”-froteepyyhkeen kohtalo. Oven alta vetää niin, että siihen on pakko saada isompi tekstiili kuin vanha tyynyliina. Vasemmasta alakulmasta vetää ja oikeasta alakulmasta vetää. Pyyhkeitä on muutenkin liikaa, tuskin mahtuvat kaappeihin. Selasin ja pläräsin: ”Jos ton sinisen, tai ei”, kunnes käteen sattui ”Tennis”, jossa on räikeän cokiksenpunanen raita ja kyseinen teksti. Aika kova kandidaatti. Ja jos se on liian ruma jopa eteisen lattialla, käytetään se rättinä ja otetaan toinen eteiseen. Meillä ei pyyhkeistä pihtailla.

Talvisia auringonlaskuja eri pastelliväreissä on ollut. Keittiön ikkunasta näkyy ruma, ennätysruma Aachenin Uni-Klinik eli yliopistollinen sairaala. Onneksi se on aika kaukaisuudessa. Siitä kerrotaan legendaa, että rakennusvaiheessa kokonaan unohdettiin suunnitella sisälle ilmastointikanavat ja ne jouduttiin lisäämään jälkikäteen kiertämään ulkoseiniä tyhmänä rumana putkistona. Olen ajanut bussilla sairaalan vierestä ja rakennuksessa todella on outoja röörejä ulkona.

Tämä seutu on kuin Islanti niissä paikoissa, joissa on laaksoa, eli silloin näkee esteettä pitkälle. Aachenin lännessä ei ole mitään paitsi lehmiä, ja siksi tästä näkyy länsilaidalla olevaan sairaalaan saakka.

Olohuoneesta näkee auringon laskussa lentokoneet tulossa ja menossa Brysseliin. Tekevät vaaleanpunaisia viivoja turkoosiin ilmaan.

Täytyy vain uskoa, että kohta on kaikki kunnossa. Eivät ulkoiset vaikeudet oikeasti ole kaikki, enkä minä siihenkään kuolisi, jos rahat loppuisivat. Tärkeää on vain elämän perusydin ja se, että kuuntelee omaa sydämensä viisauttaan. Muu on kulissia ja siihen liitetään arvoja ja tunteita, jotka ovat vääristyneitä. Kuten yleinen käsitys, että ”ura on hirveän arvokas”, mistä seuraa hyökkäyksiä, koska muka ”sille saa olla vihainen, joka ei arvosta uraa”. Ne ovat näitä kuuluisia yhteiskunnan ohjelmointeja, joihin vain on tottunut uskomaan.

On vapauden tunne tajuta, ettei minun tarvitse allekirjoittaa muiden ihmisten totuuksia, jotka ovat oman tietoni perusteella kerta kaikkiaan arvotettuja tai sivuseikkoihin perustuvia. Minun ei tarvitse elää siinä elämänkäsityksessä kuin enemmistö. Jos mielestäni medioiden tukema, yleisesti hyväksytty maailmankuva on aggressivinen, kilpailuhenkinen, kyyninen, ironinen, nais- ja eläinvihamielinen, negatiivinen, pessimistinen

ja pelkoa ja epäluuloja lietsova, niin voin ajatella sitä vastaan, ja jos olen rohkea, myös puhua sitä vastaan.

Tätä mallia, että ”täytyy raataa ja elämä on rasittavaa” pidetään välttämättömänä. Mutta on ihmisiä, jotka ovat tietoisesti päättäneet elää omassa positiivisessa maailmassaan, jonka he kokevat todempana kuin ulkoa tarjotun mallin. Ja sitten he tyytyväisinä ja onnellisina filosofoivat naistenlehdissä kaikesta hyvästä ja rakkaudesta ja nautinnosta, kuten Tommy Tabermann.

Ollakseen herkkä taiteilija täytyy kyllä vaihtaa sille vaihteelle.

Tyytyväiset ihmiset, jotka eivät puhu katastrofeista ja valita arkeaan, ovat enemmistön silmissä naurettavia. Koska vain pessimisti on heille realisti. Mutta ne, jotka sydämessään tuntevat, kuten Tommy Tabermann, ovat löytäneet totuuden. Ne ovat minun absoluuttisia idoleitani, jotka ovat niin rohkeita, että tuovat ilmi omaa valoisampaa maailmankuvaansa ja ottavat luovuutensa vakavasti.

No niin, eli näin pitäisi aina poistaa rahahuolet ajatuksistaan. Jokin aina sanoo, että ”huolehdi kauheasti, ethän sä voi jättää stressaamatta näin kauheasta asiasta”. Mutta itselle pitää sanoa, että minun pitää tajuta, että saan heittää tämän pelon eikä minun tarvitse huolehtia. Ei oikeasti ole pakkoa pelätä mitään.

Vähän erilainen maantietopaketti. Tästä kirjasta selviää muutama totuus belgialaisista, Hollannin rumimmasta kaivoskaupungista, Saksan byrokratiasta ja Maastrichtin mongerruksesta. Suorat sanat lauotaan hollantilaisten elämälle vieraista etunimistä, rakennusten laadusta ja humppahiteistä. Mutta löytyy myös paratiisimainen laakso, jonka hiljaisuudessa kuuluu vain se ääni, kun lehmä riipii turvallaan ruohoa maasta. Kaiken ohessa henkilökohtaista tilitystä, pätkätyöläisen arkea, hulvatonta huumoria ja huomioita popmusiikista.

BoD

9 789528 035831

www.bod.fi